

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Haukka Ohjeiden ja suositusten vaikuttavuuden arvioinnin pilotointi

21.4.2022

Yhteenveto

Valtiovarainministeriössä pilotoitiin kevään 2022 aikana Haukka-ohjelmassa digitaalista turvallisuutta käsittelevien ohjeiden ja suositusten vaikuttavuuden arviointia. Arviointiin valittiin neljä ohjetta/suositusta:

- VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan
- VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta
- Suositus turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen käsittelystä (VM 2021:5)
- Suosituskokoelma tiettyjen tietoturvasäännösten toteuttamisesta (VM 2021:65)

Arviointi toteutettiin kyselynä, johon pyydettiin vastauksia Haukka-ohjelmaan asetetun yhteistoiminta- ja hallintamallin koordinaatioryhmän jäseniltä, VAHTI-johtoryhmän jäseniltä sekä valtioneuvoston kanslian tietoturvasääntöjen yhteistyöryhmän jäseniltä. Kyselyyn vastattiin anonymisti. Kysely oli avoinna vastaajille 16.3.2022 – 5.4.2022.

Kyselyyn saatiin yhteensä 16 vastausta. Vastaajista kymmenen edusti ministeriöitä, kolme virastoja tai laitoksia, kaksi kuntaa ja yksi elinkeinoelämää.

Yhteenveto

Yleisarviona voi todeta, että arvioitavina olleet ohjeet/suositukset **tunnetaan varsin hyvin**. Ainoastaan Suosituskokoelma tietoturvallisuussäännösten toteuttamisesta sai useampia vastauksia luokkaan (6) ”*En tunne lainkaan tai vain vähän*”.

Vastausten perusteella tietoturvapoikkeamatilanteiden hallintaa koskeva VAHTI-ohje oli vaikuttavin (4,3) ja tiedonhallintalautakunnan suosituskokoelma tietoturvallisuussäännösten toteuttamisesta vähiten vaikuttava (2,2).

On kuitenkin huomattava, että jokainen ohjeeseen/suositukseen annettu ”ei”-vastaus pienentää vaikuttavuuslukua merkittävästi. Vaikuttavuuslukuja voidaan kuitenkin pitää tämän pilotin tulosten arvioinnin piirissä keskenään vertailukelpoisina.

Useimmin tunnistettu syy siihen, ettei ohjetta tai suositusta käytetty, oli riskienhallinnan ohjeen ja turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen käsittelyohjeen kohdalla se, että **organisaatiolla oli asiasta riittävästi omaa ohjeistusta**. Tietoturvallisuussäännösten toteuttamisen suosituskokoelmaa **ei tunnettu** riittävästi. Nämä kaksi syytä kattoivat myös puolet tietoturvapoikkeamatilanteiden hallintaohjeen käyttämättömyyden syistä.

Arvioitavina olleissa ohjeissa/suosituksissa oli sekä yleisiä että yksityiskohtaisempia asiakirjoja, mikä saattoi vaikuttaa arviointeihin.

VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan

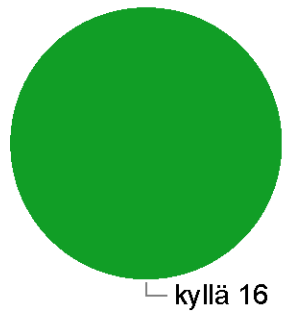
VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan

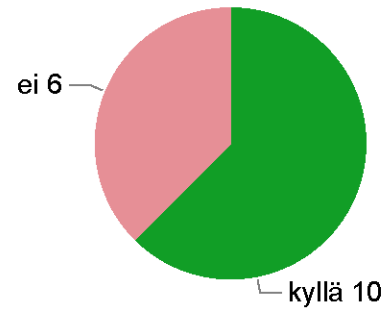
Vaikuttavuus

3.8/10

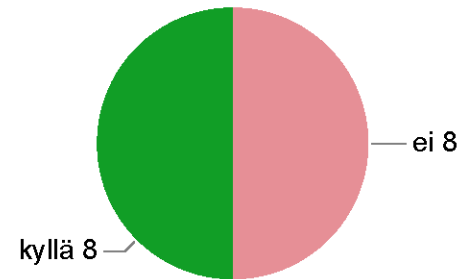
Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita ohjeessa käsitellään?

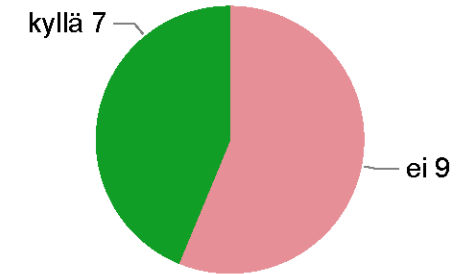
Onko organisaatio laatinut ohjeen perusteella sisäisen tarkemman määräyksen tai ohjeen?

Onko ohjetta käytetty tietoturvallisuuspoikkeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?

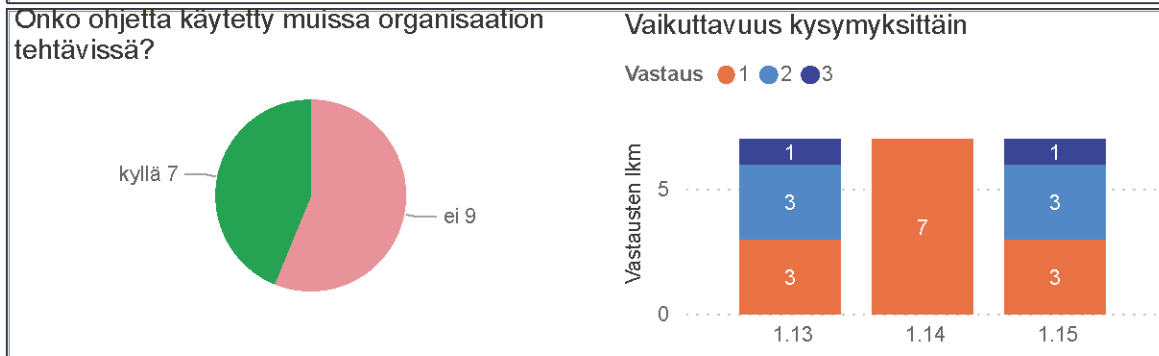
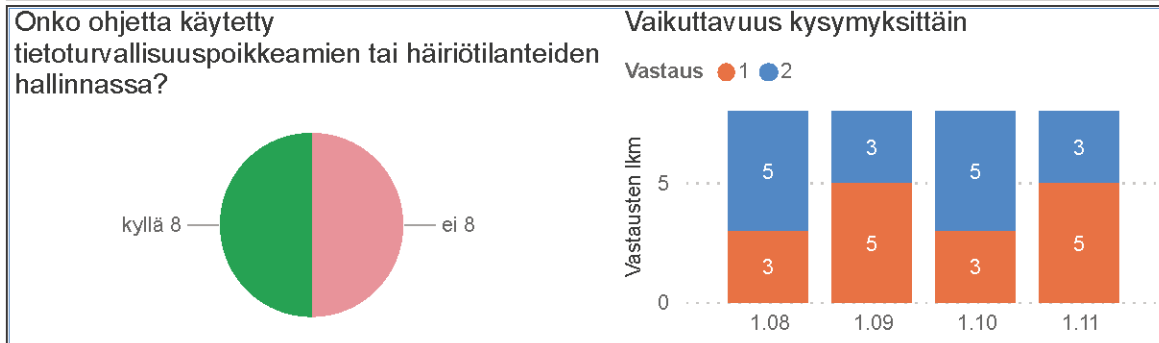
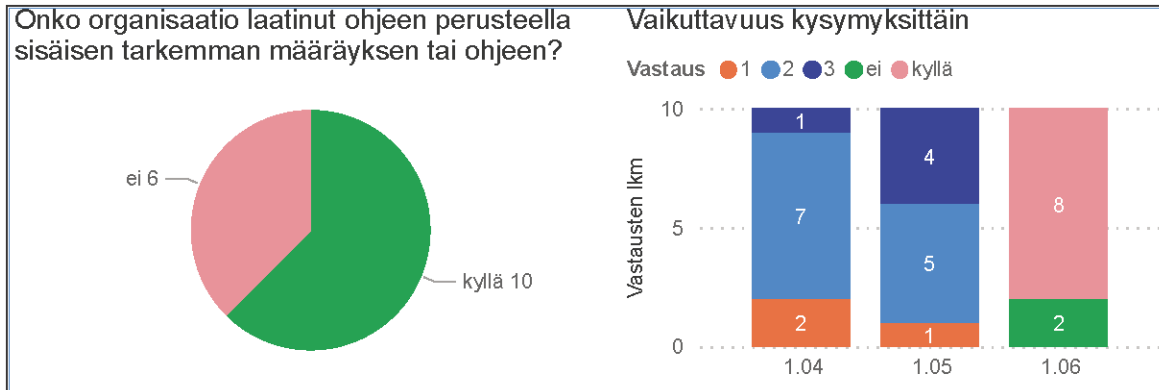
Onko ohjetta käytetty muissa organisaation tehtävissä?

VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan

Vaikuttavuus

3.8/10

KysymysID	Kysymys
1.01	Miten hyvin tunnet ohjeen?
1.02	Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita ohjeessa käsitellään?
1.03	Onko organisaatio laatinut ohjeen perusteella sisäisen tarkemman määräyksen tai ohjeen?
1.04	Kuinka paljon ohjeen hyödyntäminen säästi aikaa sisäisen määräyksen tai ohjeen laatimisessa?
1.05	Kuinka paljon ohjeen hyödyntäminen paransi sisäisen määräyksen tai ohjeen laatua?
1.06	Olisiko sisäinen määräys tai ohje kyetty tekemään ilman ohjetta?
1.07	Onko ohjetta käytetty tietoturvaspoikkeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?
1.08	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on mahdollisesti säästetty häiriötilanteen aiheuttamissa kuluissa?
1.09	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvulle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua ohjetta hyödyntämällä?
1.10	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?
1.11	Kuinka paljon ohjeen hyödyntäminen mahdollisesti nopeutti korjaustoimia tai vähensi niihin tarvittuja resursseja?
1.12	Onko ohjetta käytetty muissa organisaation tehtävissä?
1.13	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on mahdollisesti nopeutettu tehtävien suorittamista tai säästetty henkilöresursseissa?
1.14	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvulle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua ohjetta hyödyntämällä?
1.15	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?

VAHTI 8/2017

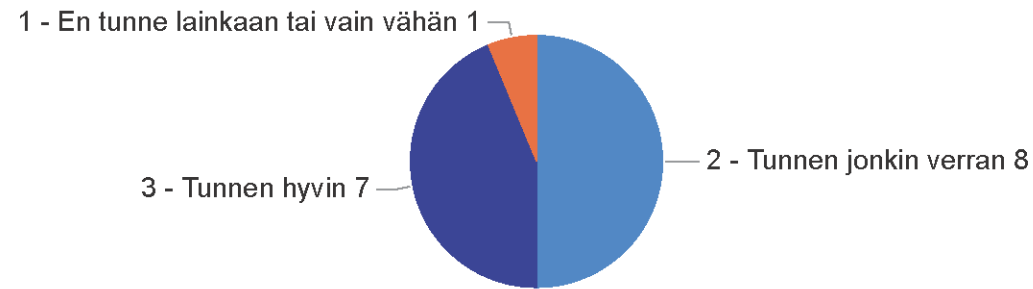
Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta

VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta

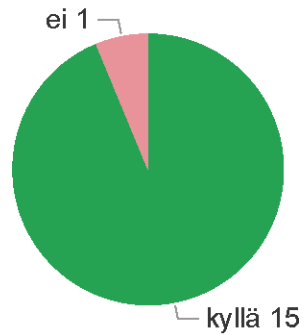
Vaikuttavuus

4.3/10

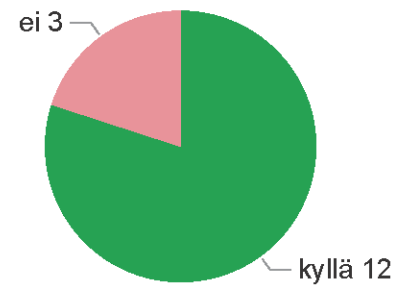
Miten hyvin tunnet ohjeen?

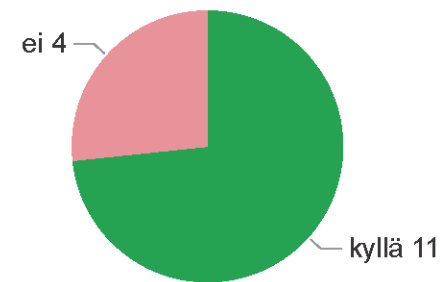
Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita ohjeessa käsitellään?

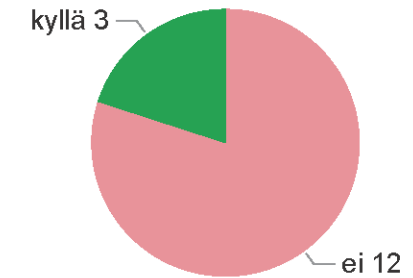
Onko organisaatio laatinut ohjeen perusteella sisäisen tarkemman määräyksen tai ohjeen?

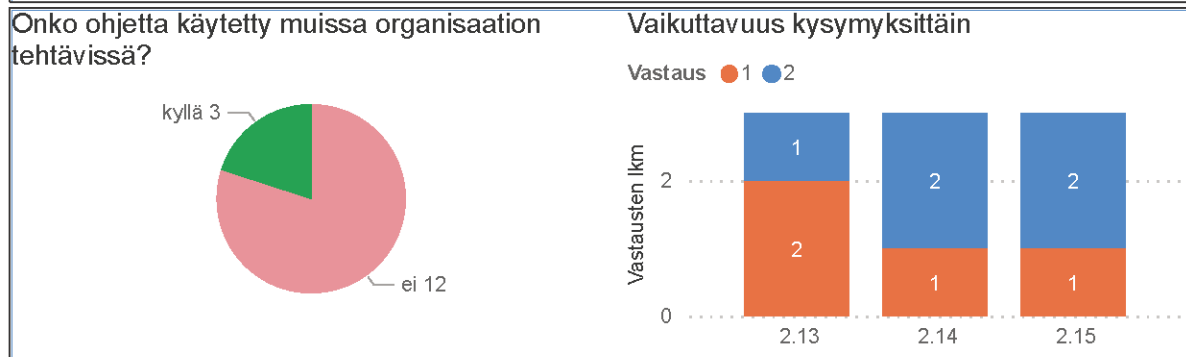
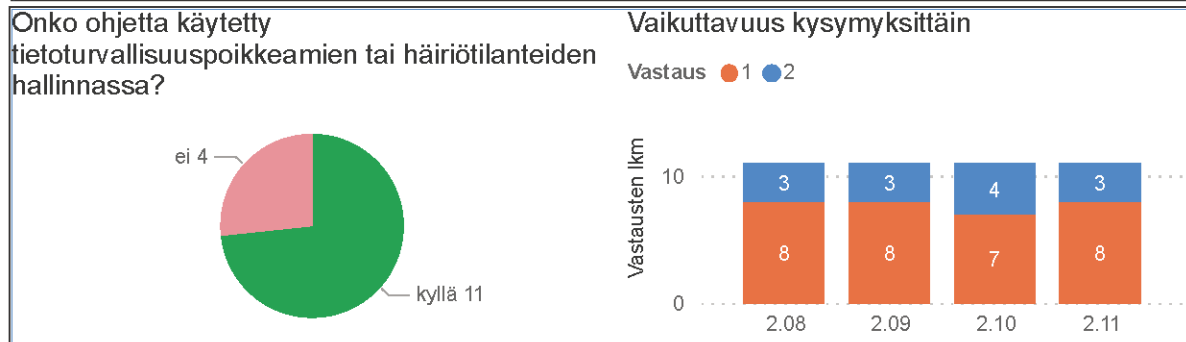
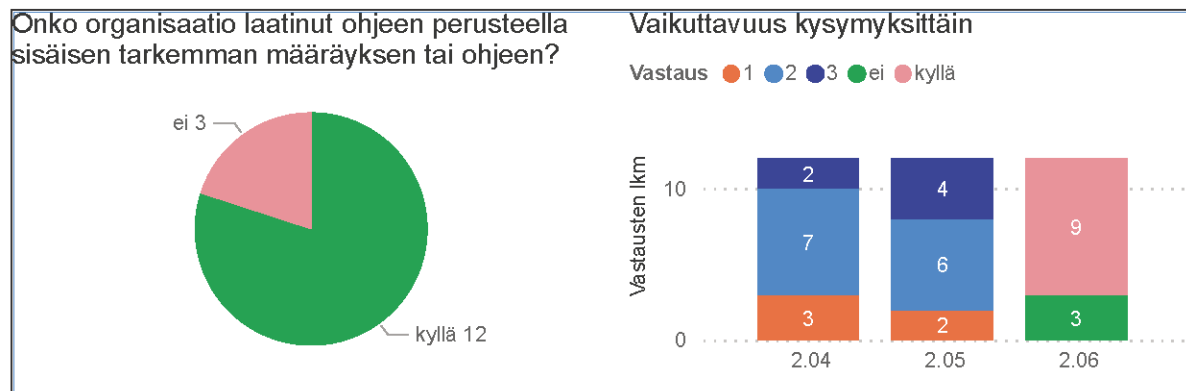
Onko ohjetta käytetty tietoturvallisuuspoikkeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?

Onko ohjetta käytetty muissa organisaation tehtävissä?

VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta

Vaikuttavuus

4.3/10

KysymysID	Kysymys
2.01	Miten hyvin tunnet ohjeen?
2.02	Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita ohjeessa käsitellään?
2.03	Onko organisaatio laatinut ohjeen perusteella sisäisen tarkemman määräyksen tai ohjeen?
2.04	Kuinka paljon ohjeen hyödyntäminen säästi aikaa sisäisen määräyksen tai ohjeen laatisemassa?
2.05	Kuinka paljon ohjeen hyödyntäminen paransi sisäisen määräyksen tai ohjeen laatua?
2.06	Olisiko sisäinen määräys tai ohje kyetty tekemään ilman ohjetta?
2.07	Onko ohjetta käytetty tietoturvaspoikkeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?
2.08	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on mahdollisesti säästetty häiriötilanteen aiheuttamissa kuluissa?
2.09	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvalle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua ohjetta hyödyntämällä?
2.10	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?
2.11	Kuinka paljon ohjeen hyödyntäminen mahdollisesti nopeutti korjaustoimia tai vähensi niihin tarvittuja resursseja?
2.12	Onko ohjetta käytetty muissa organisaation tehtävissä?
2.13	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on mahdollisesti nopeutettu tehtävien suorittamista tai säästetty henkilöresursseissa?
2.14	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvalle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua ohjetta hyödyntämällä?
2.15	Kuinka paljon ohjetta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?

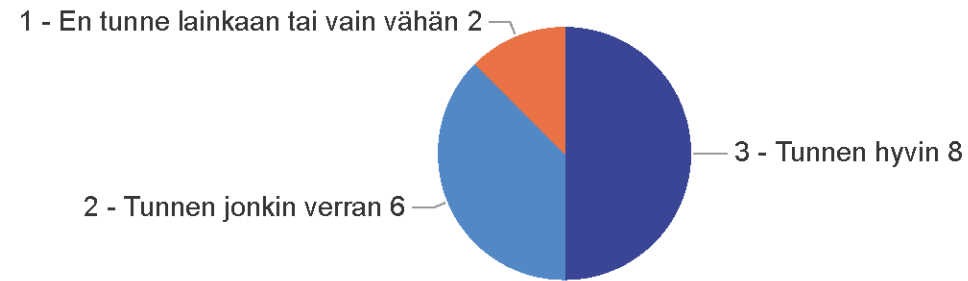
Suositus turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen käsittelystä (VM 2021:5)

Suositus turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen käsittelystä (VM 2021:5)

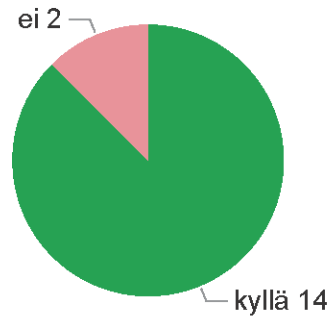
Vaikuttavuus

3.2/10

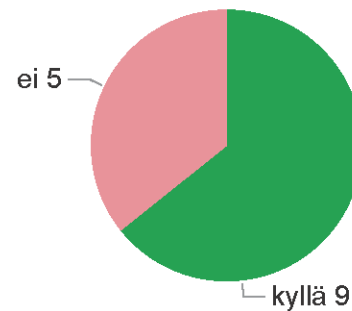
Miten hyvin tunnet suosituksen?

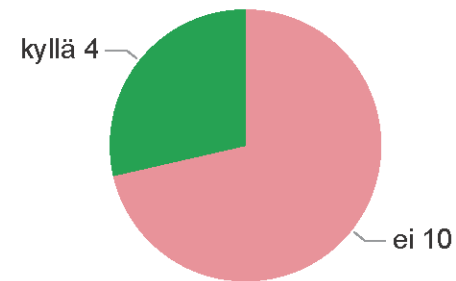
Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita suosituksessa käsitellään?

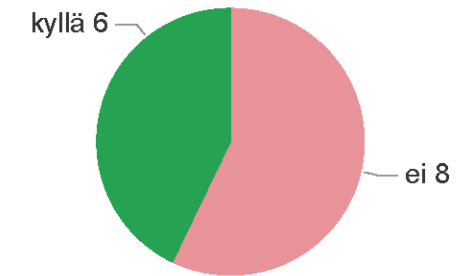
Onko organisaatio laatinut suosituksen perusteella sisäisen tarkemman määräyksen tai ohjeen?

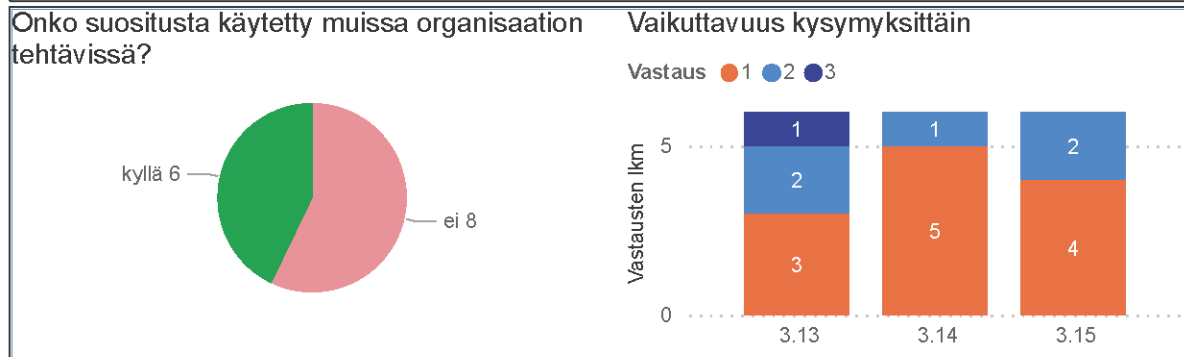
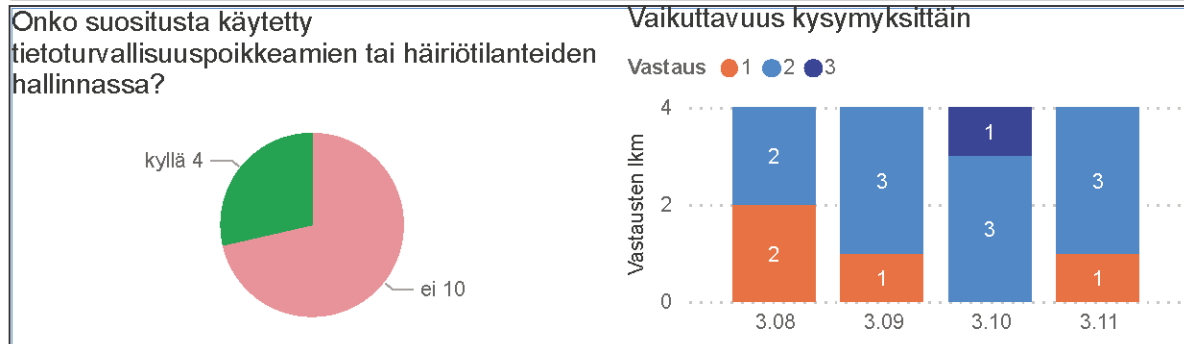
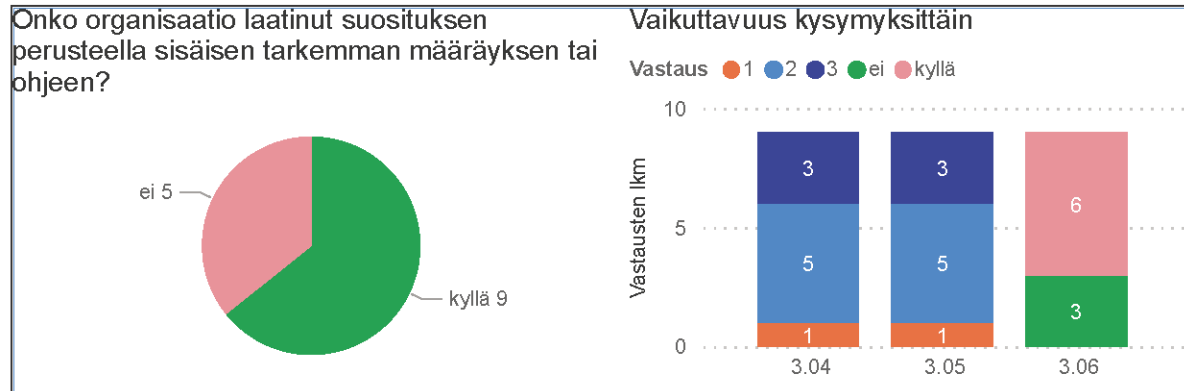
Onko suositusta käytetty tietoturvallisuuspoikkeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?

Onko suositusta käytetty muissa organisaation tehtävissä?

Suositus turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen käsittelystä (VM 2021:5)

Vaikuttavuus

3.2/10

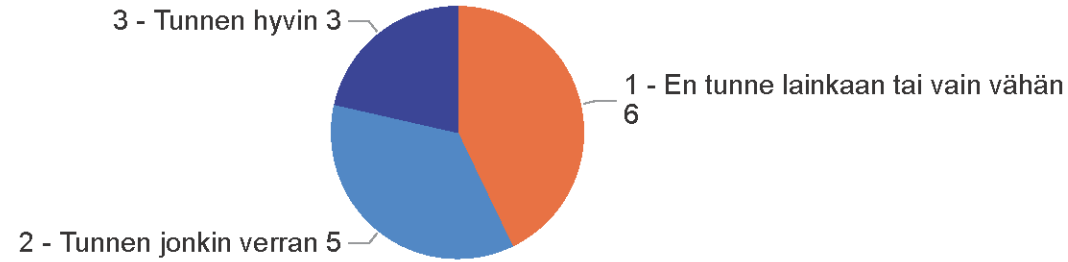
KysymysID Kysymys

KysymysID	Kysymys
3.01	Miten hyvin tunnet suosituksen?
3.02	Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita suosituksessa käsitellään?
3.03	Onko organisaatio laatinut suosituksen perusteella sisäisen tarkemman määräyksen tai ohjeen?
3.04	Kuinka paljon suosituksen hyödyntäminen säästi aikaa sisäisen määräyksen tai ohjeen laatimisessa?
3.05	Kuinka paljon suosituksen hyödyntäminen paransi sisäisen määräyksen tai ohjeen laatua?
3.06	Olisiko sisäinen määräys tai ohje kyetty tekemään ilman suositusta?
3.07	Onko suositusta käytetty tietoturvaspoikkeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?
3.08	Kuinka paljon suositusta hyödyntämällä on mahdollisesti säästetty häiriötilanteen aiheuttamissa kuluissa?
3.09	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvalle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua suositusta hyödyntämällä?
3.10	Kuinka paljon suositusta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luotettavuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?
3.11	Kuinka paljon suosituksen hyödyntäminen mahdollisesti nopeutti korjaustoimia tai vähensi niihin tarvittuja resursseja?
3.12	Onko suositusta käytetty muissa organisaation tehtävissä?
3.13	Kuinka paljon suositusta hyödyntämällä on mahdollisesti nopeutettu tehtävien suorittamista tai säästetty henkilöresursseissa?
3.14	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvalle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua suositusta hyödyntämällä?
3.15	Kuinka paljon suositusta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luotettavuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?

Suosituskokoelma tiettyjen tietoturvallisuussäännösten toteuttamisesta (VM 2021:65)

Suosituskokoelma tiettyjen tietoturvaluussäännösten toteuttamisesta (VM 2021:65)

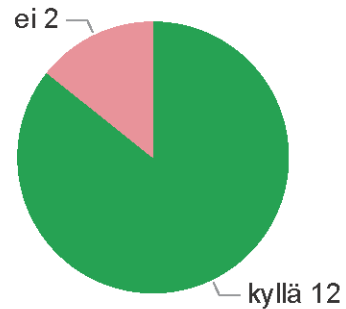
Miten hyvin tunnet suosituskokoelman?

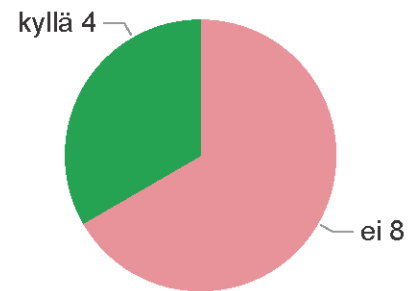
Vaikuttavuus

2.2/10

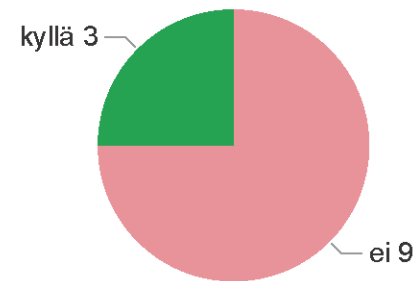
Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita suosituskokoelmassa käsitellään?

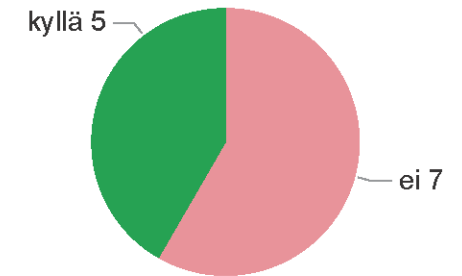
Onko organisaatio laatinut suosituskokoelman perusteella sisäisen tarkemman määräyksen t...

Onko suosituskokoelmaa käytetty tietoturvaluuspoikkeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?

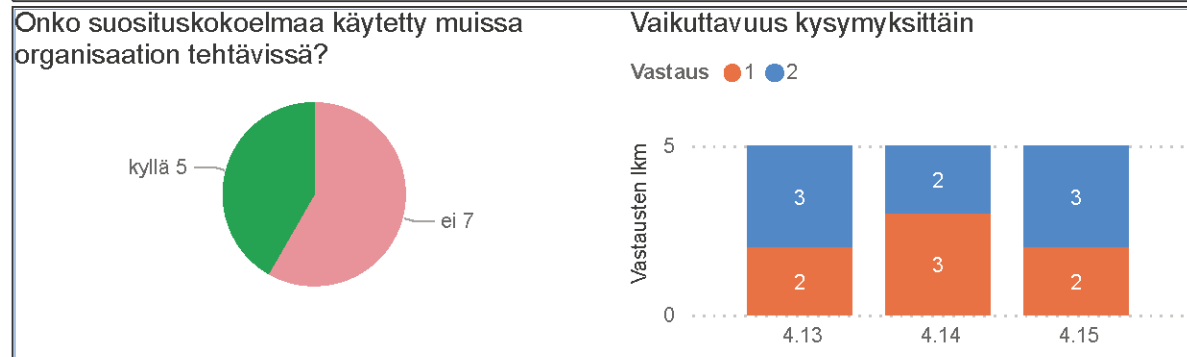
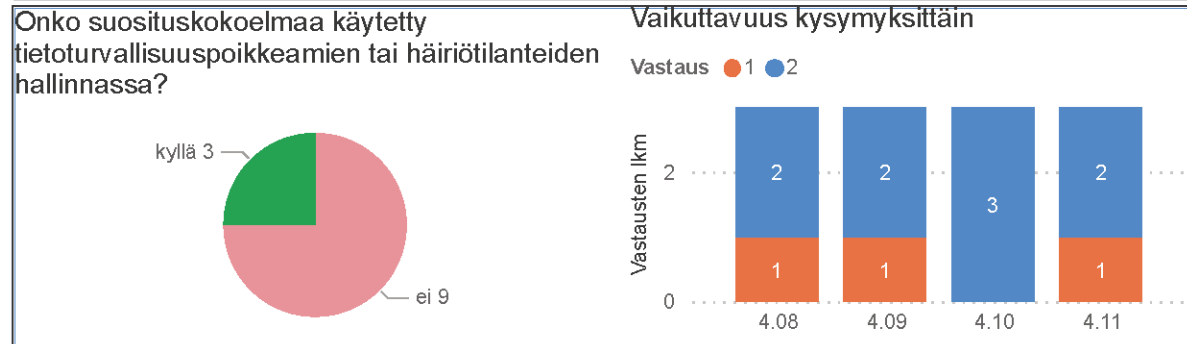
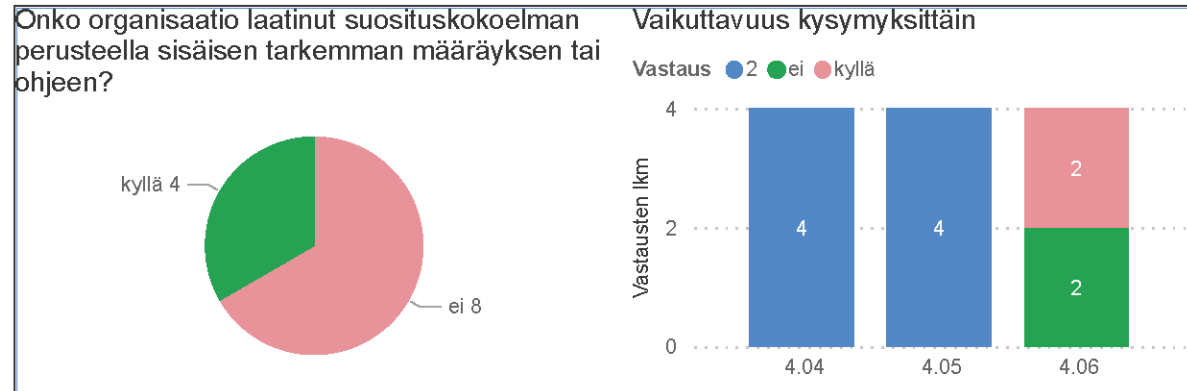
Onko suosituskokoelmaa käytetty muissa organisaation tehtävissä?

Suosituskokoelma tiettyjen tietoturvaluksuussäännösten toteuttamisesta (VM 2021:65)

Vaikuttavuus

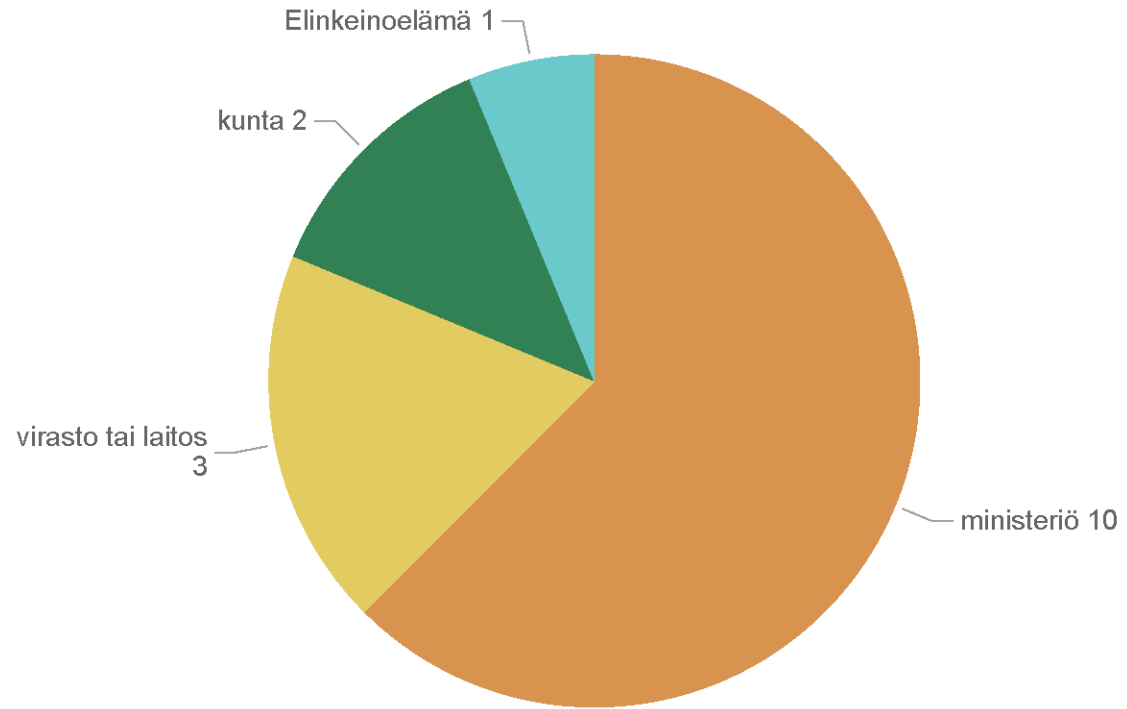
2.2/10

KysymysID	Kysymys
4.01	Miten hyvin tunnet suosituskokoelman?
4.02	Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita suosituskokoelmassa käsitellään?
4.03	Onko organisaatio laatinut suosituskokoelman perusteella sisäisen tarkemman määräyksen tai ohjeen?
4.04	Kuinka paljon suosituskokoelman hyödyntäminen säästi aikaa sisäisen määräyksen tai ohjeen laadimisessa?
4.05	Kuinka paljon suosituskokoelman hyödyntäminen paransi sisäisen määräyksen tai ohjeen laatua?
4.06	Olisiko sisäinen määräys tai ohje kyetty tekemään ilman suosituskokoelmaa?
4.07	Onko suosituskokoelmaa käytetty tietoturvaluksuuspöikeamien tai häiriötilanteiden hallinnassa?
4.08	Kuinka paljon suosituskokoelmaa hyödyntämällä on mahdollisesti säästetty häiriötilanteen aiheuttamissa kuluissa?
4.09	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvulle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua suosituskokoelmaa hyödyntämällä?
4.10	Kuinka paljon suosituskokoelmaa hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?
4.11	Kuinka paljon suosituskokoelman hyödyntäminen mahdollisesti nopeutti korjaustoimia tai vähensi niihin tarvittuja resursseja?
4.12	Onko suosituskokoelmaa käytetty muissa organisaation tehtävissä?
4.13	Kuinka paljon suosituskokoelmaa hyödyntämällä on mahdollisesti nopeutettu tehtävien suorittamista tai säästetty henkilöresursseissa?
4.14	Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvulle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua suosituskokoelmaa hyödyntämällä?
4.15	Kuinka paljon suosituskokoelmaa hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja?

Yhteenvetotiedot, kyselyn arviointi ja palautteet

Millaista vastaajaorganisaatiota edustat?

Vaikuttavuuden arvioinnin toteutuksen arvioinnista

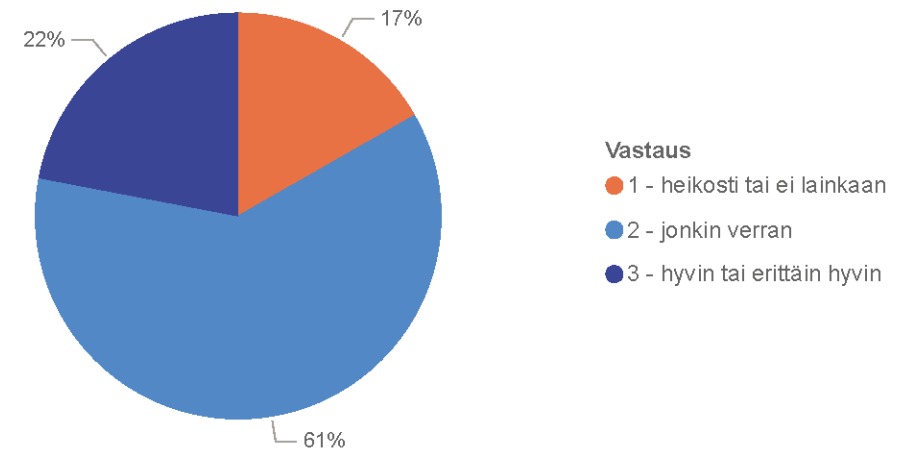
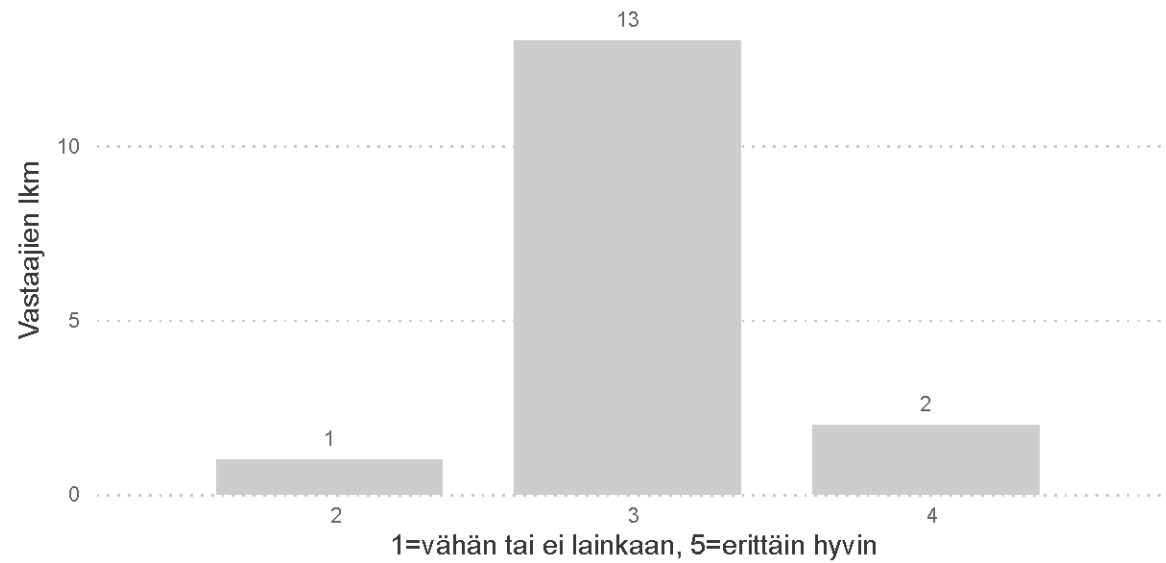
Kolmesta vastaajasta arvioi, että kysely mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta jonkin verran (vastaus 3 asteikolla 1 – 5). Kaikista kysymyksistä 17 % arvioitiin mittaavan vaikuttavuutta heikosti tai ei lainkaan, 61 % jonkin verran ja 22 % hyvin tai erittäin hyvin (asteikko 1 – 3).

Yksittäisistä kysymyksistä heikoimmin vaikuttavuutta mittaavaksi arvioitiin kysymys ”*Kuinka paljon ohjetta/suositusta hyödyntämällä on mahdollisesti säästetty häiriötilanteen aiheuttamissa kuluissa?*” (6 vastausta). Parhaiten vaikuttavuutta mittaavaksi arvioitiin kysymys ”*Kuinka paljon ohjeen/suosituksen hyödyntäminen paransi sisäisen määräyksen tai ohjeen laatua?*” (8 vastausta).

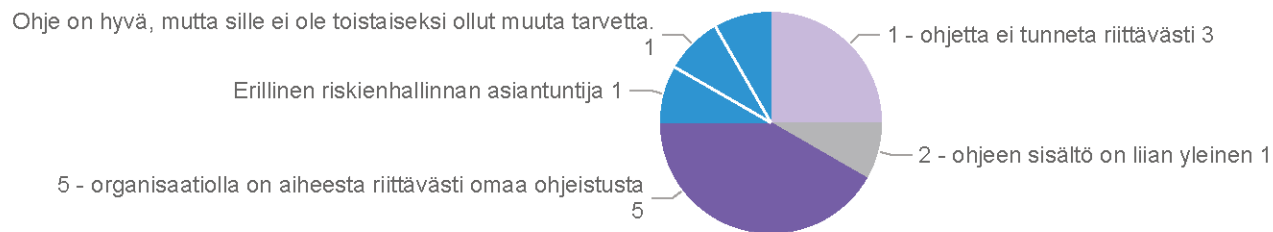
Vapaamuotoisen palautteen perusteella voidaan todeta, että kysymykset kattoivat selvittävät kokonaisuudet hyvin. Toisaalta ohjeen/ suosituksen suoran vaikuttavuuden arvioimiseksi ei ole käytössä dataa, vaan arviot perustuvat subjektiivisiin näkemyksiin.

Kun vaikuttavuuden arvioinnin tuloksia käsiteltiin Haukka-ohjelman yhteyteen asetetussa julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden yhteistoiminta- ja hallintamallin koordinaatioryhmän kokouksessa 6.4.2022, niin todettiin, että arvioinnissa ei vaikuttavuuden tarkastelua ulotettu siihen, miten ohjeen/ suosituksen mukainen toiminta toteutuu organisaatiossa. Toisaalta arvioidut ohjeet/suositukset ovat yleistasoisia ja niiden pääasiallinen kohderyhmä ovat henkilöt, joiden tehtävänä on valmistella kullekin organisaatiolle niiden omia ohjeita tai määräyksiä.

Miten hyvin tämä kysely mielestäsi mittaa ohjeen tai suosituksen vaikuttavuutta? Miten hyvin kysymykset mittaavat vaikuttavuutta - yhteenveto

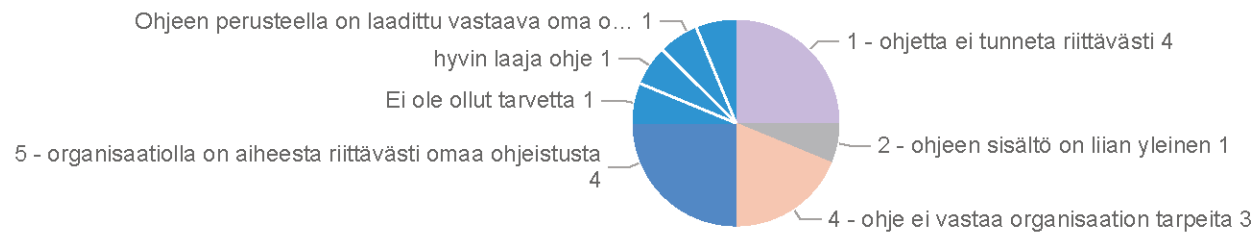
Miksi ohjetta VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan ei käytetä?

Syitä yhteensä

12

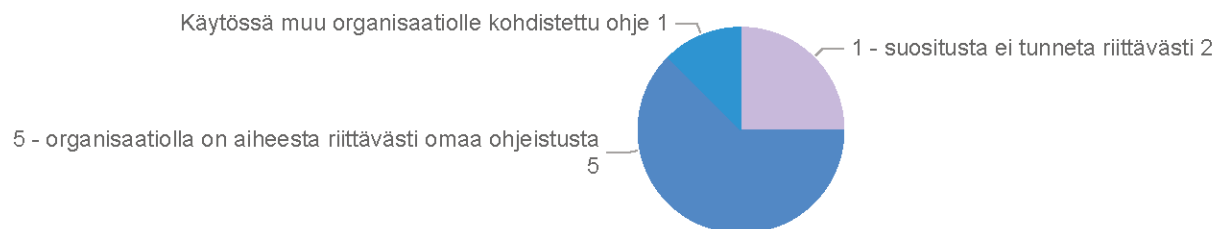
Miksi ohjetta VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta ei käytetä?

Syitä yhteensä

16

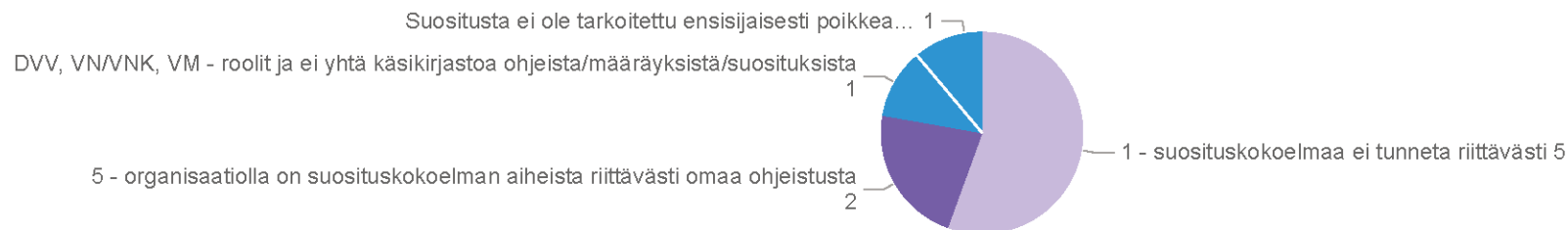
Miksi suositusta turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen käsittelystä (VM 2021:5) ei käytetä?

Syitä yhteensä

8

Miksi suosituskokoelmaa tietoturvasääntöjen toteuttamisesta (VM 2021:65) ei käytetä?

Syitä yhteensä

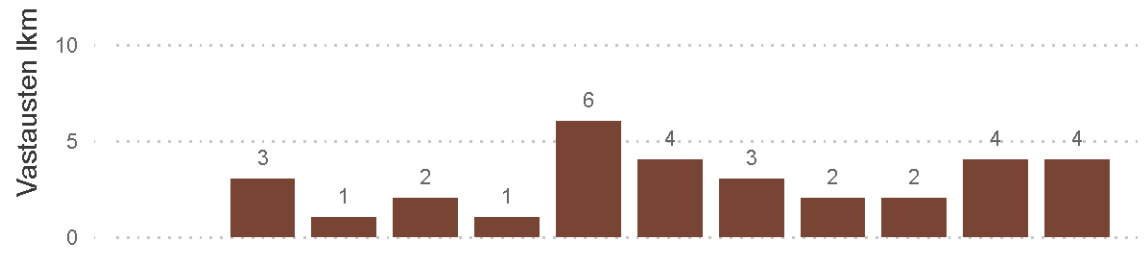
9

Itse kuvatut syyt sille, ettei ohjetta tai suositusta ole käytetty

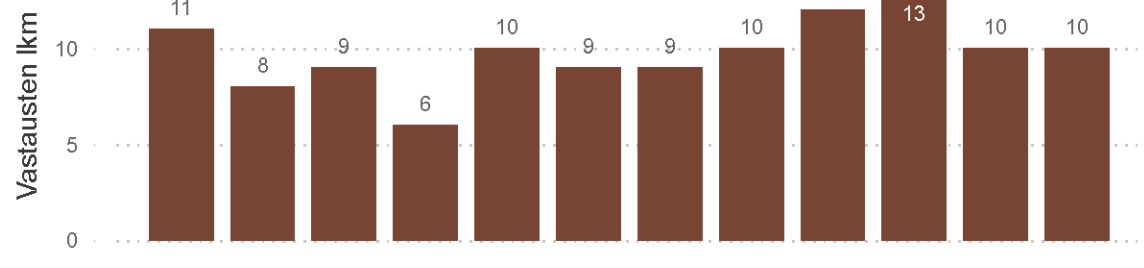
Ohje / suositus	Syy
▲ Suositus turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen käsittelystä (VM 2021:5)	Käytössä muu organisaatiolle kohdistettu ohje
Suositukskokoelma tiettyjen tietoturvasääntöjen toteuttamisesta (VM 2021:65)	Suosituksia ei ole tarkoitettu ensisijaisesti poikkeamanhallintaan sovellettavaksi.
VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan	Erillinen riskienhallinnan asiantuntija
VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan	Ohje on hyvä, mutta sille ei ole toistaiseksi ollut muuta tarvetta.
VAHTI 22/2017 Ohje riskienhallintaan	riskienhallinnassa käytetty mm. tämän ohjeen perusteella laadittuja omia ohjeistuksia
VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta	Ei ole ollut tarvetta
VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta	hyvin laaja ohje
VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta	Ohjeen perusteella on laadittu vastaava oma ohjeistus tarkennettuna omaan toimintaympäristöön
VAHTI 8/2017 Tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinta	Ohjeesta hyötyvät varmasti enemmän organisaatiot jotka tuottavat itse omat tietotekniset palvelunsa. Asiakkaan roolissa monen ohjeen kohdan toteuttaminen on palveluntuottajan vastuulla, eikä asiakkaalla ole riittävästi näkyvyyttä päätösten tekemiseksi.

Miten hyvin kysymykset mittaavat ohjeiden/suosituksen vaikuttavuutta?

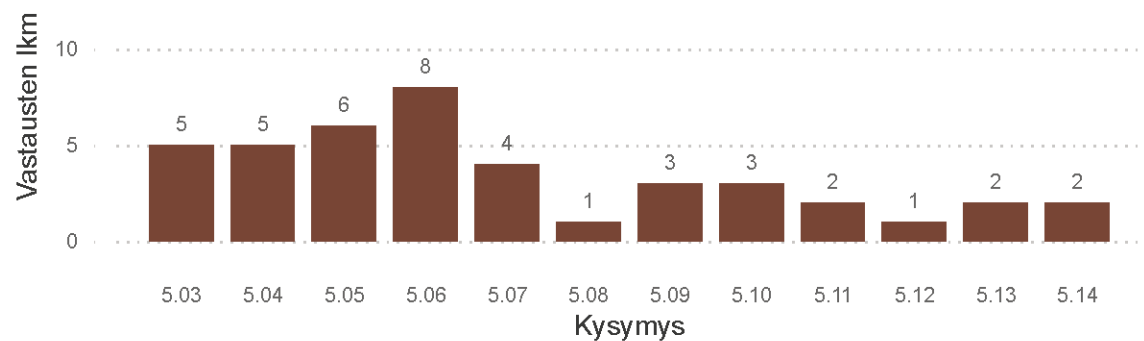
1 - heikosti tai ei lainkaan

2 - jonkin verran

3 - hyvin tai erittäin hyvin

ID Kysymys

- 5.03 Miten hyvin kysymys Miten hyvin tunnet ohjeen/suosituksen? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta?
- 5.04 Miten hyvin kysymys Onko organisaatio suorittanut viimeisen 12 kk aikana tehtäviä, joita ohjeessa/suosituksessa käsitellään? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta?
- 5.05 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon ohjeen/suosituksen hyödyntäminen säästi aikaa sisäisen määräyksen tai ohjeen laatimisessa? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta?
- 5.06 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon ohjeen/suosituksen hyödyntäminen paransi sisäisen määräyksen tai ohjeen laatua? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta?
- 5.07 Miten hyvin kysymys Olisiko sisäinen määräys tai ohje kyetty tekemään ilman ohjetta/suositusta? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta?
- 5.08 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon ohjetta/suositusta hyödyntämällä on mahdollisesti säästetty häiriötilanteen aiheuttamissa kuluissa? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta?
- 5.09 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvalle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua ohjetta/suositusta hyödyntämällä? mielestäsi mittaa ohjeen/s...
- 5.10 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon ohjetta/suositusta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja? mielestäsi mitt...
- 5.11 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon ohjeen/suosituksen hyödyntäminen mahdollisesti nopeutti korjaustoimia tai vähensi niihin tarvittuja resursseja? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta?
- 5.12 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon ohjetta/suositusta hyödyntämällä on mahdollisesti nopeutettu tehtävien suorittamista tai säästetty henkilöresursseissa? mielestäsi mittaa ohjeen/suosituksen vai...
- 5.13 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon maineelle, julkisuuskuvalle tai luotettavuudelle aiheutuvia vahinkoja on voitu mahdollisesti torjua ohjetta/suositusta hyödyntämällä? mielestäsi mittaa ohjeen/s...
- 5.14 Miten hyvin kysymys Kuinka paljon ohjetta/suositusta hyödyntämällä on voitu torjua tietojen saatavuudelle, eheydelle ja luottamuksellisuudelle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja? mielestäsi mitt...

Vapaa kommentti

suoraa vaikutusta ei voida todentaa järjestelmien ja datan perusteella.

Arvioinnissa löydetty hyvin keskeiset, olennaiset tarpeelliset kysymykset.

Kysymyspatteristo oli kattava. Osa ohjeistuksesta ja suosituksista on hyödynnetty oman ohjeistuksen laadinnassa. Suora vaikutus oman ohjeistuksen laatimiseen ei tässä vaiheessa ole tarkasti enää tiedossa henkilövaihdosten vuoksi. Arjen työssä hyödynnetään ensisijaisesti omaan organisaatioon sovitettu ohjeistusta. Valtion yhteisten ohjeiden osalta tarve varmistaa, että käyttäjät tunnistavat ja löytävät uusimman ohjeistuksen sen sijaan että päädytään jo vanhentuneisiin ohjeisiin. Vaikutukset resurssitarpeeseen ovat arvioita

Ohjeiden tai määräysten antaja pitäisi olla yksittäinen taho keskushallinnosta riittävällä arvovallalla. Selvä paino sillä, että onko kyseessä suositus, ohje, määräys vai laki.

Suosituksia ovat nopeuttaneet oman ohjeistuksen tekemistä, kysymyksiin, miten ne suoraan ovat mahdollisesti vaikuttaneet em. kuvatuissa tilanteissa, on mahdotonta vastata.

Tietoturvastuut julkishallinnossa ovat turhan monimutkaiset. Voisitteko tehdä ohjeen siitä kuka mistäkin vastaa? Tai tehkää johdolle ohje siitä, että tietoturvarahat, -resurssit ja -vastuut tulisi olla mahdollisimman linjassa sekä ns. yhdessä paikassa, jotta tekeminen olisi tehokkaampaa.

Vaikuttavuuden arvioinnin toteutuksesta

Vaikuttavuuden arvioinnin toteutus

Vaikuttavuuden arviointi toteutettiin kyselynä, jossa oli 16 kysymystä koskien kutakin ohjetta/suosituksia. Kysymykset olivat samat kaikille ohjeille/suosituksille.

Vastauksista riippuen kysely sisälsi vähintään neljä kysymystä kustakin ohjeesta/suosituksista. Näiden lisäksi vastaajilta pyydettiin arvio siitä, miten esitetyt kysymykset mittasivat ohjeen/suosituksen vaikuttavuutta. Palautteen keräämiseen liittyviä kysymyksiä oli yhteensä viisitoista. Kysymyksiä oli kaikkiaan yhteensä 79.

Jokaisesta ohjeesta/suosituksista pyydettiin arvioimaan seuraavia asioita:

- Miten hyvin ohje tai suositus tunnetaan?
- Onko ohjeen tai suosituksen perusteella laadittu organisaation oma, tarkempi ohje tai määräys?
- Onko ohjetta tai suositusta käytetty tietoturvapoikkeaman tai häiriötilanteen hallinnassa?
- Onko ohjetta tai suositusta käytetty organisaation muissa tehtävissä?

Jos kaksijakoiseen kysymykseen vastattiin kyllä, esitettiin vastaajalle tästä kokonaisuudesta 3 – 4 tarkentavaa lisäkysymystä. Jos kaikkiin kaksijakoisiin kysymyksiin vastattiin kielteisesti, pyydettiin vastaajalta arvio siitä, mistä syistä ohjetta tai suositusta ei ollut käytetty. Tähän kysymykseen oli mahdollista antaa useita vaihtoehtoja.

Jokaisen ohjeelle ja suositukselle laskettiin vastausten perusteella vaikuttavuutta kuvaava lukuarvo asteikolla 1 – 10 (1=hyvin vähäinen vaikuttavuus, 10=erittäin suuri vaikuttavuus). Vaikuttavuusluvun laskenta on esitelty tarkemmin tämän esityksen [lopussa](#).

Vaikuttavuusluvun laskeminen

Jokaiselle ohjeelle on laskettu vastausten perusteella vaikuttavuusluku, jonka kuvaa ohjeen tai suosituksen vaikuttavuutta asteikolla 1 - 10 (1 = vähäinen vaikutus, 10=erittäin suuri vaikutus). Vaikuttavuusluku on laskettu seuraavasti:

- Ohjeen tai suosituksen tuntemisesta tulee vastauksen mukaisesti 1 – 3 pistettä
- Tehtävien suorittamisesta 12 kk aikana ei tule pisteitä
- Sisäisen ohjeen laatimisesta on neljä kysymystä (kaksi kyllä/ei kysymystä, kaksi asteikolla 1-3)
 - jos ohjeen tai suosituksen perusteella on laadittu tarkempi sisäinen ohje tai määräys, tulee yksi lisäpiste (ei-vastauksesta 0 pistettä)
 - jos ohjeita ei olisi voitu laatia ilman ohjetta tai suositusta, tulee yksi lisäpiste (kyllä-vastauksesta 0 pistettä)
 - arvosteluasteikolla 1 - 3 olevista kysymyksistä vastauksen mukaisesti 1 – 3 pistettä
- Häiriötilanteen hallinnasta on viisi kysymystä (yksi kyllä/ei kysymys, neljä asteikolla 1-3)
 - jos ohjetta tai suositusta on käytetty häiriötilanteen hallinnassa, tulee yksi lisäpiste (ei-vastauksesta 0 pistettä)
 - arvosteluasteikolla 1 - 3 olevista kysymyksistä vastauksen mukaisesti 1 – 3 pistettä
- Muista tehtävistä on neljä kysymystä (yksi kyllä/ei kysymys, kolme asteikolla 1-3)
 - jos ohjetta tai suositusta on käytetty muiden tehtävien hoitamisessa, tulee yksi lisäpiste (ei-vastauksesta 0 pistettä)
 - muita kysymyksiä ei huomioida vaikuttavuusluvun laskennassa

Ohje tai suositus saa vähintään yhden pisteen ja se voi saada enintään 25 pistettä. Yksi piste tarkoittaa, että ohje tunnetaan heikosti, sitä ei ole sovellettu häiriötilanteessa eikä sitä ole käytetty muissa organisaation tehtävissä.

Vaikuttavuusluku on laskettu jakamalla kunkin ohjeen ja suosituksen saamat yhteispisteet (=kaikkien vastaajien vastaukset yhteensä) vastausten lukumäärällä ja suhteuttamalla tulos asteikolle 1 - 10.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Tuija Kuusisto
etunimi.sukunimi@gov.fi